

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Recepțiunea Ovreilor.

Germanul are un proverb, al cărui sens e, că nimica nu se întreprinde sub sôre cu atâtă fineță, ca să nu ăasă la ivelă adevăratele motive.

Proverbul acesta mi-a venit în minte când am cetit din ăiarul „Budapesti Hirlap” de alaltăieri prețul, pentru care s'a forțat legea privitoare la recepțiunea confesiunii Ovreilor.

În desbaterile parlamentare nu odată s'a declarat ministrul de justiție de atunci, actualul president al casei de jos, Desideriu Szilágyi, că mari interese naționale pretind votarea legilor bisericesci.

S'au ferit însă ca de foc ministrii radicali de atunci de o expicare mai amănunțită, și acesta nu fără cuvânt. Legile cele năue s'au făcut în numele liberalismului, cu sântul liberalism au fost motivate pentru străinătate. Era deci interes de tactică retăcerea importantelor motive ascunse.

Din tómnă anului trecut legile au intrat în vigóre.

În vara acestui an s'a sêrbat aniversarea milenară a întemeierii statului.

Trăim deci în anul milenar, am intrat în al doilea mileniu, deci acum nu mai e nevoie — ca să vorbim ca cei din România, — nu mai e nevoie de a ascunde adevăratul scop al legilor politice-bisericesci.

Mai ăilele trecute un diariu care are intime legături cu ministeriul de culte „Pesti Napló”, a venit și ne-a spus motivele, pentru cari s'a adus legea cu căsătoria civilă.

Ni-s'a spus adecă, că Magiarii cu legea pentru forțata însușire a limbei magiare nu au căștigat nimica. A trebuit deci să fie adusă căsătoria civilă, ca ce n'a putut face limba magiară în scólă, acea să o facă viețta socială prin căsătoria civilă: magiarisarea.

Să se sfârșim legăturile vechi, cari au ținut pre Român legat de biserica și de nêmul său, să se dărime instituțiunile bisericesci, cu sistem să fie poporul rupt de cătră parochul său, de cătră biserica sa, de cătră datinile sale,

de cătră limba sa, ca apoi să se pótă contopî în rasa magiară.

Aceste motive s'au avut în vedere când s'a adus legea pentru recepțiunea confesiunii israelite.

Tendința legii a fost și este, ca jidanii să se contopescă total în rassa magiară. Acesta e scopul final, de aceea a trebuit să fie umilite bisericile creștine, de aceea a trebuit să fie pus moralul bisericeii lui Christos pe o linie cu moralul Jidanilor, de aceea a trebuit declarată reciprocitatea între bisericile creștine cu cele necreștine, în cele din urmă de aceea a trebuit să fie introdus ca principiu al statului: neconfesionalitatea.

Destăinuirile acestea sunt caracteristica situațiunei, și acesta bine să ni-o notăm.

Scopul final e înmulțirea rasei magiare.

Înmulțirea să pótă face numai prin contopire de acea s'a adus legea cu recepțiunea confesiunii israelite.

Dară cum a venit lumea la acéstă destăinuire?

Cum? Ță cum:

Din incidentul congresului didactic în capitala țerei au ținut, în învătării jidovi congres special, și care au luat concludus: *ca istoria jidovimeii din patrie să se învețe în legătură cu istoria patriei; să se procure cărți pentru junime, cări să îmbogățescă inimile tineretului în direcțiune națională și confesională; sluzba bisericescă trebuie astfel întocmită, ca să se pótă desvolta atât sentimentele patriotice, cât și cele de alipire cătră poporul jidovesc; problema scôlei populare jidovesci e, că pe lângă cântecele naționale să facă populare și esistentele cântece jidovesci.*

Aceste au scos din sărite presa ungurică, și jidanilor li se face grozave imputări pentru ce nu voesc să se contopescă în rassa magiară.

Pentru edificarea cetitorilor publicăm articolul dela al doilea loc din ăiarul amintit.

Ță-l:

Imi țin de datorința mea patriotică a-mi espune pentru apêrarea drepturilor și

a viitorului națiunei magiare și a statului național magiar, vederile mele contrare acestor decisiuni, absolute însă nu în contra compatrioților nostri jidani, pe cari totdeuna sincer i-am stimat și pe cari i-am privit și-i privesc și astăzi ca o parte integrantă folositoare și necesară a națiunei năstre magiare.

Punctul doi din concludus e acesta: „Să se învețe istoria jidovilor cetățeni în legătură cu istoria națională”; al 3-lea punct: „trebuie să ne îngrijim de scrieri pentru tinerime, cari să alimenteze inimile copiilor în sens național și confesional”; al 4-lea punct: „cultul divin pentru tinerime trebuie de așa întocmit, ca acela să servescă pentru dezvoltarea atât a simțimentelor sfinte de patriotizm, precum și a alipirei cătră poporul jidovesc”; al 6-lea punct: „chemarea instrucțiunei în scôlele populare jidovesci pe lângă cunoscerea poeziilor năstre naționale e indigenarea poeziilor jidovesci obveniente”.

Proiectul — ăice raportorul ăiarului — a fost obiectul unei rapori discuții. Hoffmann Mor susține, că conceptul magiar și jidan e acelaș. Jidanii în Ungaria nu au istorie specială, deărece istoria lor e istoria națiunei magiare. Istorie specială jidano-magiară nu există. Au vorbit mai mulți, în urmă proiectul s'a primit. Vederile lui Hoffmann au fost delăturate.

Eu consider de trist lucrul acesta. Nu cred să greșesc, când publice afirm, că majoritatea națiunei magiare aprôbă vederile lui Hoffmann și ar fi dorit a vedé în concludus întruparea aceloră. În decisiunile aceste se accentuează alimentarea inimilor tineresci în sens național, dezvoltarea simțimentelor de alipire cătră patrie și poporul jidovesc, impatrierea cântecelor jidovesci pe lângă cele naționale, expresiunea însă „național” totdeuna se referesce mai mult la Jidan decât la Magiar; pondul principal în expresiunea: „simțimentul sfânt de alipire cătră patrie și poporul jidovesc” e pe jidovime, ăr despre cel patriotic se pare a aminti numai așa preste mână; concludus despre cunoscerea poeziilor naționale și impatrierea cântecelor jidovesci ărăși favorisează pe celenjare de, el doreșce întreducemă și indigenarea de poesi dăstrăne și recomandă numai a cunoscce pe cele naționale magiare.

După mine în tôte aceste Jidanul și jidovimea e tractat ca băiatul cel dulce, pe când Ungurul și ungurimea ca cel mașter.

Istoria jidovescă, cântecele jidovesci de o parte, istoria magiară și poesiile magiare de altă parte vor fi două vlăstare diferite în natura și dezvoltarea lor, cari sădite pe terenul scôlelor populare jidovesci prin împărțirea sucului și prin o eventuală alimentare neegală se vor nimici unul pe altul. Unul va străluci și se va întări, ăr celalalt va tângi și nu va puté ajunge la o adevărată putere de viețta.

Mă tem, că cântecele năue jidovesci vor suge prea multă putere nutritoare din poesiile naționale magiare, acele se vor înmulți, dar nici când literatura magiară națională, nici simțimentul magiar național prin acele nu să va întări. Întregă viețta simțimentelor sufletesci a acelei tinerimi jidovesci, care din tot și cu tot sufletul voesc a se număra la tinerimea magiară națională, trebuie formată esclusiv și cu o dragoste deosebită numai și numai din mărgăritarele poeziei magiare naționale și din bogăția idealilor sale.

Mie totdeuna mi bătător la ochi, când unul sau altul dintre eminentii năstrii jidani citează din Lessing și Goethe, până când și noi avem un Bajza și un Vörösmarty. Țăre generațiunea jidovescă viitoare nu va cita în scrierile și vorbirile sale poesi jidovesci în loc de Petöfi și Arany?

Metoda, prea scósă în relief în concludus numit despre instrucțiunea istoriei și a poeziei jidovesci în scôlele populare jidane va face atât de viuă și va înrădăcina deja în sufletul copilului jidan consciința națională jidovescă atât de mult, încât nu numai, că va îngreuna forțe contopirea sinceră și internă cu națiunea magiară, ci contopirea într'o națiune în etatea lor de bărbați va fi chiar imposibilă după proverbul latin: „*Quid nova testa capit, id veterata sapit*”, adecă gustul dela óla cea năuă se simte și după ce óla se învechește.

Noi numai contopirea în înțelesul cel mai larg al cuvântului o privim ca serviciu adevărat și nici decum patriotismul utilitar și contopirea așa numai (félleg-meddig) pe jumătate. Cu aceste își încuraja națiunea marele idealist br. Eötvös Iószef în anul 1861, când pleda pentru învătarea în lege a emancipării jidovesci. Aceste a îndemnat pe ministrii Wekerle-Szilágyi-Csáky să lupte pentru recepțiune aprôpe în contra protestelor întregii lumii catolice. Într'o țără catolică cum e Ungaria, recepțiunea a fost

FOIȚA.

Asigurarea de viețta.

„Acéstă este puterea tainică a legăturii omenesci, că pe când ajuti pe alții să te ajuti și pe tine însuși”.

În camera dinapoi a cărciumei „la Plug” din comuna Porumbeni avu loc astăsără o discuție forțe plăcută. Între cunoscuții cei vechi vedem de astădată și un străin, care se numesce inspector. Nu este însă un inspector de drumuri, nici de dare, dar nici de poliție, el este un inspector de asigurare.

El a discutat deja de pe ăiua cu învătătorul, cu notarul și cu alți ómeni din sat pentru de a încheia cu ei contracte de asigurări pe viețta și de a căștiga pe unul din ei ca agent al societăței de asigurare. La întrarea mea în cameră inspectorul povestea tocmai următoarele:

„Mai în ăilele trecute am vêdut o mamă cu o grămadă de copii plângend pe mormântul părintelui mort în flórea vieții”. „Este o întempleră forțe tristă ăiceau ómenii din ju-

rul lui, avere nu a rămas mai de loc după cel mort și mama singură nu este în stare să creșcă atăția copii!” „Da, da am ăis eu, este forțe trist, că omul cât a fost în viețta nu a căutat să pună ceva la o parte pentru copii lui”.

La vorbele mele replică unul din cei de față: „De unde să fie și pus acel om ceva la o parte? Nici el și nici nevasta lui nu au avut mai nimic dela părinți. Ce e drept de muncit au muncit amândoi destul și de trăit încă au trăit forțe retrași, dar cât timp nu le-a trebuit până s'au putut pune și ei în rënd cu lumea, că precum v'am spus ei la început au fost sêraci lipiți pământului, dacă au aninat ceva parale, au trebuit să mai cumpere câte un pământ, căci o casă cu atăția copii cere pâne.

La așa ceva am răspuns eu: „Da, omul acesta pe lângă tôte cheltuelile tot ar fi putut să lase ceva bani gata pe urma lui, dacă ar fi plătit dela etatea de 25 sau 30 ani la o societate de asigurare pe fie-care pătrar de an câte 4—6 fl.; acum vêduva rămasă cu atăția copii ar fi primit dela acea societate suma rotundă de 1000 fl. Acéstă sumă ar fi fost mai bună decât un pământ mai mult care l'a cumpărat. De regulă vêduvile și or-

fanii sunt siliți a vinde unele din pământuri spre a acoperi datoritiile existente.

Cum de binefăcătoare însă nu se arată la casuri de mórte- o avere în bani gata, fie ea cât de mică? Cu o inimă liniștită omul totdeuna pótă privi la mórte dacă și-a asigurat viețta: căci el are dulcea consciința a se fi înrijit pentru iubiți sêși și după mórte”.

„Prin contractarea unei asigurări de viețta, noi nu putem prolungi viețta destinată de provedința divină, dar noi prin așa ceva prolungim preîngrijirea pentru moștenitorii nostri, ca ei la o mórte neașteptată să fie scutiți de miseria cea mai amară. Dar prolungim prin așa ceva într'un mod óre care și viețta fiind-că liniscea sufletescă de a fi grijit pentru urmașii nostri și după mórte, ne întăresce puterile”.

„Am vêdut până aci că asigurările de viețta au de scop de a asigura moștenitorilor (urmașilor) o avere óre-care, ele servesc și pentru asigurarea unei bêtărăneți fără griji precum și pentru căștigarea unui capital pen-copii până la etatea când au de a începe o viețta pentru ei sau pentru zestrea fetelor, cari în ăiua de ădi nu se mai pot căpătuți fără zestre, căci fie care candidat de însurătoare, fie cât de nătâng întrăbă de zestre. Un alt

favor, nu neînsemnat ne mai dau asigurările de viețta, că un om asigurat are mai mult credit, și la un cas de nevoie mai cu grabă găsesce bani, decât unul neasigurat căci unui om asigurat de aceea i se dă preferință, pen-tru-că el a căutat a face un capital pentru familia lui fără de a fi îndemnat de cineva și a dóla la așa un om nici odată nu-i e tēmă de a se perde banii, căci societatea de asigurare la cas de nevoie ia asuprași datoria până la o sumă óre-care”.

La vorbele acestea ale inspectorului, răspuns nenea George: „Dacă m'am asigurat odată pentru foc, grindină și vite, am făcut totul, ce trebuia să fac ca om care-și cunoscce datorința. Asigurările de viețta pot fi bune pentru funcționari și alți ómeni, pentru noi țărani însă nu fac. Eu sunt sănătos, tiner și în putere, pentru ce să mă gândesc deja de acum la mórte? N'aduce anul ce-aduce césul! După ce se vor fi făcut odată copii mei mari, vor trăi și ei ca alții în lume. Tatăl meu încă nu s'a fost asigurat și noi toți ne-am făcut mari, și ne-am făcut și ceva avere. Afară de acestea, acesta este numai o cheltuielă grea, și cheltueli avem deja destule și dacă murim, tot rămâne moșia, că nu o ducem cu noi în pământ”.

un act, pe care în secolul de față, pe cale pacinică nici o națiune nu l'a întrupat. Națiunea magiară a dat totul în cele două legi compatrioților nostri jidani, le-a deschis calea spre îmbogățire, le-a dat ocaziune pentru de a putea deveni distinși și erudiți cetățeni, prin urmare cu drept poate pretinde ca și ei să fie gata a jertfi totul pentru patrie, să se simtă și să se afirme nu ca jidani, nu de jumătate, ci magiari în tota puterea cuvântului, ăi basa la această se o depună și pregătesc deja în școlile lor populare — dacă peste tot mai e de lipsă se mai fie școlă populară jidovăscă deosebită, de cea magiară. Școlă populară jidovăscă presupune naționalitate jidovăscă, ceea ce compatrioții nostri ovrei nu cunosc și nu pretind, ca bună-ură Români, Sârbi și Slovaci, ei se consideră și se numără ca aparținători națiunei magiare. Aceea nu mi-o pot eu explica, că pentru ce nu ar putea învăța băieții și copilele israelite în școlile populare magiare? Un seminar teologic jidovesc aflu de necesar pentru religiunea lor, aceea numai acolo și-o pot însuși cu temei; școlă populară și gimnaziul însă tocmai în interesul educațiunei lor în spirit magiar nu le aflu de indispensabile.

Planul de învățământ, materialul și metoda pentru școlile populare jidovesci așa după-cum le-a prezentat dl Bernát Schön în proiectul său nu formă cimentul, care se lege nedespărțit inimile tinerimei jidovesci de națiunea magiară și statul magiar, și se întărească în ei simțământul de unitate națională, ci din contră e apă despartitoare, care face imposibilă deplina lor înrudire în cele ale simțământelor și ale inimei.

Separarea de bună voie a compatrioților nostri jidani pe toate terenele publice și sociale deja de pe acum îi inspiră grădă. Au reușit și instituții jidovesci pentru săraci, orfani, surdo-muți și morboși; sunt reușit economice jidovesci, sunt chiar și diare jidovesci. În prăvăliile lor de comerț primesc mai bucuroși băieți și copile de ai lor. Această își avea cauza mai înainte, acum însă după-ce legile țării i-au făcut perfect egali cu magiarii, cred, că ar fi timpul, ca să nu mai continue cu separatismul acesta, ci așa pe încetul acela se dispară cu totul. Eu așa cred, că aceia pe cari națiunea magiară i-a primit de concetățeni ai săi cu drepturi egale, i-a declarat totodată de frați, prin urmare și ei de aici încolo în societatea și reuniunile lor trebuie să ocupe loc și să se simtă mai bine între frații lor.

Recunosc greutățile acestei apropieri, dar cine dorește întărirea statului național magiar, acela trebuie să nădărnicească serios la învingerea acestora. În această — cred — tot patriotul bun va consimți cu mine.

Despre fostul prim-ministru al Angliei, lordul Beaconsfield toți credeau, că e de origine englez, pe ministrul francez din 1848 Cremieux toți îl recunoscneau de francez, după cum de fapt nici nu există jidan englez și jidan francez. În mine încă s'a format iluzia plăcută, că într'un viitor nu îndepărtat în Ungaria toți jidani vor fi magiari, ăi atri-

butul de jidan — de care ei și acum își lăgă mai mult numai idealul lor confesional îl vor abandona de bună voie. Cel mai puternic factor de a pregăti calea la aceasta va fi organizarea școlii populare în sensul statului magiar. *Iakab Elek.*

Meetingul din Paris. Ziariul „Le Soleil“ din Paris publică următoarea dare de seamă asupra meetingului ținut la Paris de Români, Sârbi și Cehi:

„La ordinea zilei era „chestiunea naționalităților din Ungaria“, ea a fost îndeosebi desfășurată de către president, dl Flourens, care a făcut o expunere istorică a politicii externe austriace, constatând, că astăzi 27 milioane din populațiunea Austro-Ungariei stau fără nici un drept civil și că în urma acesteia domnesce o nemulțumire generală. Austro-Ungaria trebuie să se prefacă în o Helveție monarhică. Atunci va fi cu puțință să se părăsescă sistemul păcii înarmate.

La încheierea vorbirii, dl Flourens declară, că nu este datorită noastră ca să judecăm acușățiunile expuse de oratori. Cu toate acestea însă, nu este iertat a uita tradițiile franceze, cari cer apărarea celor oprimați.

După această luă cuvântul dl Zivadinovici, în numele comitetului sârb. Oratorul ăice, că mileniul în special n'a avut altă menire decât a seduce publicul european cu privire la însemnătatea naționalităților din Ungaria.

Oratorul face apoi pe scurt resumatul istoriei Sârbilor din Ungariei. Amintesc luptele curajoase ce acestia au purtat contra Turcilor și declară, că creștinismul are aci multe cazuri spre a mulțumi Sârbilor pentru existența sa. Naționalitatea și independența lor a fost recunoscută de legile statului. Libertatea culturii și limbii lor a fost recunoscută, dar toate libertățile lor au dispărut în urma despotismului magiar. Mai mult însă au suferit nefericitele provincii sârbesci Bosnia și Herțegovina, cari sunt ocupate de Austro-Ungaria. Oratorul arată că Sârbii din Ungaria sunt expuși atâtor persecuțiuni teribile, încât astăzi regretă apunerea stăpânirii turcesci.

După această dl Ocășianu, presidentul comitetului românesc, ăinu un discurs nu mai puțin remarcabil, în interesul locuitorilor români transilvăneni, cari sunt expuși unei serii de măsuri tiranice de către guvernul magiar și sunt pe deplin excluși din viața politică, astfel că au devenit o națiune împilată în chiar țara protopărinților lor și sunt despoiați de cele mai sfinte drepturi.

Atât acest orator, cât și Schmidt-Beauchez, presidentul comitetului ceho-slovac, care vorbi în același sens, fură viu aplaudați.

La sfârșit adunarea primă o ordine de zi, protestând împotriva mileniului, pentru-că acesta, în prima linie, are scopul de a răspândi în lumea civilisată o opinie cu desăvârșire falsă cu privire la situația generală a naționalităților nemagiare.

Rezoluția luată declară că sprijinesc pretensiunile naționalităților, pretensiuni cari

sunt basate pe cele mai elementare principii ale justiției omenești.

Etă, după ăiarul „Le Temps“, și textul rezoluției votată de cei prezenți la meeting: „Adunarea întrunită la 11 Iuliu 1896 în sala Wagram, sub presidenția dlui Flourens, după-ce a ascultat pe oratorii Sârbilor, Românilor și Ceho-Slavor, cari au desfășurat poziția istorică, etnică, națională și politică a acestor naționalități, declară că Franția, în aceste naționalități, vede pe amicii săi sinceri și probați, va face totul pentru eliberarea lor națională și politică și va lucra neobosit ca toate naționalitățile din Ungaria să se bucure de libertate cetățenească și politică deplină, fără a ăine seamă de originea lor.“

(„Timpul“.)

Magiarisarea școlilor românesci.

În numărul trecut am estras părțile mai marcante din conferențele didactice ținute ăilele trecute în capitala țerei noastre, și am arătat cum se lucră din toate puterile la luarea școlilor noastre populare din mâna bise ricei.

Măsurile intenționate ăintesc directe la nimicirea școlilor noastre.

Am rătăit în special ăinuta ostilă a învățătorilor catolici, enunțățiunile cererilor normative catolice cu privire la importanța catolicismului pentru succesele magiarisării, enunțățiuni, cari au fost potențate prin ăinuta ăiarului „Alkotmány“, care e organul oficial al partidei catolice.

Ăinuta ostilă a partidei catolice față cu luptele noastre pentru școlile confesionale a stărnit resens în presa română necatolică.

Ăiarul „Gazeta Transilvaniei“ se ocupă cu cestiunea această la locul prim în numărul seu 142.

Pentru ca cetitorii nostri se cunoscă și vederile confrăților dela Brașov reproducem și noi acest articol.

Etă ce ăice „Gazeta Transilvaniei“:

Catolicii Unguri și naționalitățile.

Congrese peste congrese. După dascălii „liberali“ dela școlile de stat, cari suflă în cornul guvernului, s'au întrunit în Budapesta dascălii dela școlile catolice unguresci, cari stau sub protectoratul episcopatului catolic.

Alaltăieri s'a ăinut marea ședință a primului congres al învățătorilor catolici, care s'a ăinaurat sub patronagiul episcopatului catolic. Deschiderei congresului i-a premers sfârșirea noului stăg millenar al dascălimei catolice, la care a luat parte și ministrul de instrucțiune Wlassics, care bătând la rându său un cuiu în stăg, ăise, că „cea mai mare putere a statului este adevărata religiozitate“.

Acastă sentință corespunde și vederilor exprimate în ședința congresului, dar se vede că membrii lui n'au ăncedere în direcția, prin care guvernul vrea să asigure ăi sta-

tului această putere a religiozității, căci discursurile, ce s'au ăinut, sunt pătrunse de spiritul de luptă în contra curentului de față „când cultura merge braț la braț cu ireligiozitatea“.

Nu voim însă să ne ocupăm de această parte a năușințelor dascălimei catolice magiare, ci ceea-ce ne interesează pe noi este opozițiunea hotărâtă, ce o ăacură ei deja în prima întrunire tendințelor guvernului unguresc, de-a peface școlile confesionale în școle de stat. Ei ăice, că scopul năușințelor acestora în împrejurările de față nu pofe fi altul decât a delătura din școle crescerea religioasă.

Acastă vrea s'o ămpedee dascălimea catolică până atunci, până când statul nu va da garanță, că elevii școlilor de stat vor fi crescuți în direcție religioasă.

Intr'o vorbire lungă și mult aplaudată, canonicul Fr. Komlossy, inspector superior școlar confesional al diecesei Strigoniului, a variat tema de mai sus și a declarat, că catolicii nu pot nici decum consimți la pefacerea școlilor în școle de stat, deăre-ce ei consideră școlă ca „*annexum ecclesiae*“.

Caracteristic este însă și de mare interes pentru noi, cum a căutat acest canonic ungur să dovedescă, că nu este nici o cauză pentru pefacerea școlilor confesionale catolice în școle de stat nici din punctul de vedere patriotic.

„La catolici“, ăise între altele Komlossy. „nu există naționalitate. Ce este catolic în Ungaria trebuie să fie magiar, de aceea e fofte trist, că de exemplu atunci, când e vorba de regularizarea naționalităților, deși loviturile sunt îndreptate contra altora trebuie să ne văetăm noi, pentru-că indirect totuși pe noi ne lovesc“.

Ceea-ce bate la ochi în aceste cuvinte este împrejurarea, că prelatul catolic admite indirect, că din punct de vedere patriotic pofe să fie justificată, de pildă pefacerea în școle de stat a școlilor confesionale nemagiare.

Mai bine ne clarifică în privința această ăiarul catolic „Alkotmány“, care vorbind despre congresul din cestiune ăice:

„Nu la pefacerea școlilor catolice în școle de stat să se găndescă guvernul, ci să tranșofme în școle de stat școlile acelor confesiuni, cari sunt dușmanii ideei de stat și ai iubirei de patrie și pe al căror drapel este ănscrișă ca devisă: tradarea de patrie“.

Va se ăică catolicii unguri ne dau pe noi, nemagiarii legați în mănile lui Wlassics, să ăacă cu noi ce va vrea, numai școlile lor să și le salveze.

Acastă este fofte semnificativ tocmai acum în prețma campaniei electorale, când agitatorii partidei populare promit marea cu sarea naționalităților, dacă vor vota pentru candidății lor.

Pentru astăđi ne mărginim la constatările de mai sus și ăntrebăm numai cum rămâne cu comuniunea, ce o ăac de atăta timp acum episcopi nostri români uniți cu episcopatul catolic unguresc, când canonicul preposit al Strigoniului vine și declară în fața con-

Acestor observațiuni alui nenea George replică inspectorul: „Pentru funcționari și comercianți în tot casul asigurările de viață sunt bune, și mulți s'au și folosit de ele. Noi însă putem număra și mulți agricultori dela țără cari și-au asigurat viața. Aceștia și-au ăis: Dacă mori, ce e drept moșia rămâne, însă moftea ta să pofe ăntempla chiar într'un an rău, de fofmete s'au de bătaie (resbel), și ce ănsemnăță atunci banul gata, o scie fie-care, care a petrecut astfel de ani. Bani gata în momente de aceste are valoare ăntreită. Dar abstragând de acolo, că moftea să se ăntemple în un an chiar bun, banul gata din asigurarea de viață totuși e bine venit. Fiul, care are de a lua în primire averea părintăscă nu va fi ăngreunat de plătirile adeseori grele la mamă sau surori, cu atăta mai puțin sunt surorile nedreptățite din partea năușințelor frate, sau mama de fiu. Separățiunile adeseori neplăcute la casuri de felul acesta să fac mai repede, dacă există un capital disponibil din asigurarea de viață“.

„Ce e drept asigurarea de viață costă bani și dacă am avea garanția în șerpar, că trăim 80 ani, atunci mai departe am ăjunge dacă am păstra primele, ce le am da pentru o asigurare de viață. Inșă cine are această garanție? cine o pofe da? Cine pofe ăice

astăđi: Eu sunt tiner și tare, în totă viața mea nu am fost bolnav, mama și tata au trăit până la ădăncii bătrânețe, de asemenea moșul și strămoșul, totuși nu se pofe basa pe aceea, că el va ăjunge ăiua de mănă. Toate aceste stări favorabile nu au de cât aceea valoare, că ori ce societate de asigurare bucuroș te primesce între asigurați“.

„Chiar pentru că esci sənătos și tare și pentru că te tragi din părinți sənătoși, pentru că nu ai fost nici odată bolnav, asigurați! Deja mănă sau poimănă pofi deveni un om bolnav, neputincios, care bucuroș ai ăntra în o societate de asigurare spre a griji de familie; dar atunci ori-ce societate solidă te va respinge“.

Notarul luă cuvântul și ăise: „s'ar putea ăjunge la același scop și pe altă cale. Să punem regulat numai tot atăta bani la o casă de economie s'au să i dăm cui va dobândă“.

„Fofte bine, faceți-o“, ăise inspectorul. „A pune bani la casa de economie ăn adevăr că e frumos și bine, dar trebuie să pui regulat și timp ăndelungat spre a forma un capital ofe care. Cine crede că prin depunerea regulată în o casă de economie și-ar putea asigura același capital, să ăflă în răăăire; căci mai ăntăi fără o ăndemnare ofe-care să

nu ăic silă nu prea să depune regulat la cassa de economie, și afară de aceea nici nu se pofe ăjunge în modul acesta ceea ce s'ar putea ăjunge prin asigurare de viață. Toți cred a păstra cu timpul ca la moftea lor să rămână ceva pentru familie. Cine ăntădevăr depune regulat la casa de economie, totuși nu pofe cruța decât numai cât timp trăiesce. Cum să face atunci, când moftea vine pe neășteptate și te smulge în foftea vieții? Atunci puțin sa putut pune la o parte. Ești ănsă asigurat, atunci familia în ori ce cas primesce capitalul asigurat, aci nu să ăntrebă cât timp s'a plătit. Așadar ești asigurat pentru toate casurile. Prin urmare nu se pofe ăice: „Cu cassa de economie păstrez atăta cât pot păstra“, căci a putea de multe ori să ăntrepe. Cu atăta mai mult putem ăice: „Cu asigurarea pe viață păstrez atăta cât voesc să păstrez; aici ăjung ceea-ce am dorit“.

Păstrarea să scie, că ăncă nu e un lucru tocmai ușor, mai cu seamă dacă venitele sunt mici, și mulți după o scurtă ăncercare o lasă uitărei, pentru-că pofe în acel moment fi vine greu a duce la casse de păstrare ălti mele parale. Dacă te ai lăsat odată de a mai depune la cassa de păstrare atunci ane-voie te mai pofi ăntofce, chiar și când ăi priso-

sesc ceva parale. La o asigurare de viață e altcum, prima trebuie plătită; ești ofe cum constrins la o păstrare.

ăncercările sunt multe, când banii depuși la casse de economie sunt luați (scopi). Cât de des nu lipsesc banii? ăndată se scofe dela cassa de economie cu buna intențiune de a-i depune la cea dintăi ocaziune. Adeseori intențiunea propusă să dă uitărei. De câte ori nu este omul sedus a scofe capitalul depus spre a-l vîrfi în pămănt, ădecă a cumpăra un pămănt.

De aici putem vedea, că societățile de asigurare pe viață ăncă sunt un fel de casse de economii, cari au ănsă față de adevăratele casse de economii următoarele preferențe (prerogative):

1. Asiguratul este silit a plăti depunerile regulate.
2. Depunerile nu se pot scofe pentru ori-ce scop.
3. Asiguratul, respective urmașii lui, primesc un capital statorit de mai nainte, chiar dacă asiguratul ar muri după prima plătire de patru luni“.

(Va urma.)

gresului dascălului catolice din Pesta, că în sinul catolicilor din Ungaria nu există naționalitate, și că tot ce este catolic în Ungaria trebuie să fie magiar?

Noutăți.

Resultatul examenului de calificare. La facerea examenului învățătoresc de calificare s'au însușit cu totul 45 învățători și absolvenți de cursurile pedagogice. Patruzeci din acestia aveau să facă examenul din toate studiile prescise, 35 erau emendați numai la repetirea examenului din limba magiară. Resultatul e următorul: cu clasă generală „fôrte bine“ patru: T. Măhăra, I. Pavel, N. Rădoi și Vas. Jina; cu „bine“ 18 înși: Ch. Adămoiu, I. Bărbat, I. Bărna, Avr. Basarab, I. Bica, Dumitru Cădea, N. Dămian, G. Felea, Avr. Lăslău, Laz. Lazar, Sim. Nosa, N. Păcurariu, G. Perian, I. Popa, T. Roșu, Aur. Vlăduțiu, Ioan Toma și Ilarie Aleman; cu „îndestulitoriu“ 13 înși: N. Bărbos, A. Chirali, Il. Comșa, I. Făeran, N. Giurgiu, I. Nicoră, N. Roșca, V. Șendrea, I. Șipoș, N. Fărkas, N. Dragoman, I. Mondoc, și G. Măican; au picat din câte un studiu cu totul 10 înși, dintre acestia 8 din limba magiară, unul din Geografie și unul din Istoria universală.

Manifestațiuni de aderență! În zilele acestea s'au ținut în Paris, capitala Franței o întrunire a universitarilor români, sârbi și croați cu scop de a protesta în contra mileniului unguresc. Întrunirea a fost presidată de fostul ministru al afacerilor externe Flourens. „Magyarország“ în închipuirea atotputerniciei sale provocă telegrafice pe dl. Flourens, ca să desmintească scirea, cumcă el ar presidia întrunirea. Venerabilul bărbat pentru liniscirea celor dela „Magyarország“ tot telegrafice le răspunde: „E adevărat, trebuie să dăm ascultare plângerilor. Flourens“. S'ar pute o palmă mai strânică?

Rutenii în contra mileniului. O telegramă din Lemberg anunță, că mai mulți deputați, advocați, medici și scriitori vor redacta în curând un protest în contra mileniului magiar, pentru-ca să cunoască Europa nedreptățile, ce le comit Ungurii în țara lor față de compatrioții ruteni. Protestul va apăre în limba magiară și germană.

Crisă dublă. Marchizul Rudini, prim-ministrul Italiei a trecut în zilele acestea, și încă norocos, prin două crize. Criza primă de natură politică a izbucnit în cabinetul său, 35 a doua de natură mai gingașă ținea pde de mult în agitație inima sa. El a trecut victorios preste ambele. Și-a compus din nou cabinetul întemeiând un nou post de ministru, 35 în locul al doilea și a întemeiat fericirea familiară prin conducerea la altar a marchizei Incisa.

Dumneșu se binecuvinte pașii lui Rudini pentru fericirea poporului și a familiei sale.

Atentatorul dela Paris. Mulți susțineau despre Francois, care a făcut atentat cu revolverul asupra președintelui republicii Felix Faure, că ar fi bolnav de creeri, adecă nebun. El a fost supus zilele acestea unei vizite medicale, la care a luat parte și renumitul medic, Garnier. S'a constatat, că Francois nu e într'adevăr nebun, dar nici în stare deplin normală nu e. Suferă de mania, că el e om de renume mare, a spusat mulți bani cu edarea de cărți, lui însă nu i succede din cauza ignoranței omenești. Prin atentatul îndreptat în contra președintelui a voit numai să atragă atențiunea lumii indifferente asupra sa. Lui i-a și succedat, căci acum în Paris totă lumea numai de el vorbește.

Lățirea păgânismului în Ungaria. Inarticularea neconfesionalității între legile țerei a început să dea rde îngrozitoare. După raporturile oficiale, în două districte reformate din Alföld au trecut până acum 11,300 de credincioși reformați la nazarenism, 35 alți 6,500 s'au însușit pentru neconfesionalitate, deore-ce vor să se elibereze de orice contribuții bisericesci. Este însă mult mai mare numărul acelor, cari pelângă toate admonițiile solgăbirilor refușă de a plăti con-

tribuțiile bisericeii. Aceștia toți sunt în ajun de a trece la păgânism.

Spărgători de casse. Nu de mult i-a succedat celebrului spărgător de casse de renume european Affendakisz și tovarășului său de meserie Kazar a fugi din temnițele orașului Budapesta. Poliția cu întreg aparatul său s'a dovedit incapabilă întru urmărirea cu succes a fugarilor experți. Într-una din zilele acesteia călătorii nostri obosiți de drumul împreunat cu grăz și rupți de fôrme s'au pus să odichnescă la umbra unui stejar în pădurea din ținutul Szigetului-Marmației. S'a întâmplat însă, că vice-notariul Kun Moricz tocmai aduna ciuperci în partea aceea a pădurii și observând cele două fețe palide i-s'au părut suspecte și i-a provocat să se legitimeze. Unul s'a legitimat în felul acela că a luat-o la sănătoșă, 35 celalalt pe semne ne mai putând fugi de fôrme a picat în mâinile lui Kun Moricz. Acesta din urmă s'a recomandat de Kazar Ambrus, de profesiune hoț de casse, 35 despre celalalt a spus, că e șeful și renumitul măestru Affendakisz Pericle. A mai mărturisit, că din temnițele Budapestei au fugit în 30 Iunie și că de atunci au trăit tot prin munți până când fôrmea i-a învins și au trebuit se cobore la șes pentru a se provedea cu bucate.

Acuma nu mai are lipsă să se îngrijesca el, va fi mai rău de Affendakisz.

Negoț cu fete. Pe când la noi se lucră pe toate terenurile pentru emanciparea sexului frumos, pe atunci în alte țări sexul frumos este tractat într'un mod cât se pde de urit și neomenesc. În Iaponia se practică tîrgul de fete pelângă aprobarea oficială din partea statului. În Iaponia anume domnesce o fôrmete teribilă, care silește pe ômenii cu familii a-și scôte fetele în tîrg. Acolo fetele consideră de lucru natural a să jertfi pe sine pentru părinții lor. Fetele le cumpără domniile cei bogați între împrejurări normale pelângă prețul de 400 fl., acumă însă cu bagatelul preț de 20 florini. Cumpărătorii își însamnă prețul, ce l'a dat pentru cutare fată și dacă aceea în decurs de 3 ani îi aduce atăta venit domnului său, își redobândește libertatea. După șese ani se eliberă necondiționat fie-care. „Frumos“ articol de negoț.

Oprire interesantă. La universitățile din America senatele profesorilor au început a opri studenților fumatul. La unele fumarea este oprită numai în zidirea universității, altele însă au oprit fumatul chiar și acasă, pentru că fumatul ar fi prea stricăcios și pentru trup și pentru creeri.

Invitare la producțiunea musicală-literară împreună cu joc ce se va arangia. Duminecă la 14/26 Iulie 1896 în sala „Hotelului dela sôre“ în Toplița-română. Venitul curat este destinat în favorul scôlei române gr. or. de acolo. Inceputul precis la 7 ore sêra. Prețul întrării: de persoană 1 fl., de persoană în familie 80 cr.

„Cinstea“. Un grup de Români din Basarabia va scôte în 1 Septembrie a. c. un diar politic, economic-social sub titlul de mai sus. Diarul „Cinstea“ promite a avé corespondenții sei speciali în Transilvania, Bucovina și Macedonia. „Cinstea“ va fi organul unui partid politic independent. Dorim, ca apariția diariului „Cinstea“ să fie într'un cias cu noroc!

Educația femeii engleze. Educația la femeile engleze este aprôpe pe un picior de egalitate cu a bărbatului. În orice universitate, în orice colegiu universitar, preutindeni numărul femeilor e remarcabil. Cu toate acestea, în Anglia, unde educația femeii este atât de întinsă, această educație nu dătează decât de un pătrar de secol; de atunci educația femeii a început să fie privită cu un interes național, mai mult din partea națiunii, decât a guvernului. În instituțiunile de învățământ din evul mediu nu se vedea nici o femeie, pentru dênșă nu exista scoli. Iei și colea câte un părinte își învță fata puțină carte, dar aceste casuri erau fôrte rare. Abia prin secolul al 17-lea se înființară scoli de caritate, sub protecția bisericeii. În 1848 se înființă în Londra un colegiu universitar pentru femei. La 1871 universitatea din Londra

permite femeilor toate gradele și examenele academice.

Catastrofă pe calea ferată. Din Graz se telegrafază, că în apropierea orașului s'a întâmplat o catastrofă pe calea ferată în care 5 ômeni și-au pierdut viața, 3 sunt greu răniți. Casul s'a întâmplat în modul următoriu: Trenul accelerat ce venia dela Viena, la o cotitură din apropierea Graului a trecut preste o trăsură ce trecea drumul de fer și în care ședea 8 înși. Causa acestei catastrofe și răspundătorul pentru môrtea celor 5 ômeni și suferințele celor 3 răniți este pășitorul drumului de fer, care a uitat să slobodă cumpêna și să închidă calea.

Contra infalibilității Papei dela Roma. au ținut catolicii vechi în 13 Iulie n. a. c. un meeting în Viena, din incidentul publicării enciclicei papale mai recente, „despre unitatea bisericeii“. Preotul catolic vechiu Czeh a vorbit pe larg despre tema „Dela publicarea dogmei infalibilității până la cea mai recentă enciclică“. Fie-care om a putut lua parte la acel meeting și contrariilor li s'a dat voie a lua cuvântul și parte la discuțiunea publică.

Împărătesa Iaponiei. Împărătesa Iaponiei, cu numele Harukô, s'a născut la 1850 adecă e de 46 de ani. Ea încă de nevastă tineră a trăit după strâbuna modă iaponeză. În 1888 însă a apărut o ordinațiune la curtea împărătescă iaponeză, în care se demandă că la curte fie care om să se prezente în costum european. Împărătesa încă și-a comandat un costum european din Berlin și pèrul și-l pieptenă după modă europeană; ea numai atăta mai ține la datina ei orientală, întru cât pe cap își pune adese-ori diademele de diamant și penele de struț, ceea-ce în Europa se face numai la sêrbători mari. Modul de traiu al împărătesei e tocmai așa, că și al ori-cărei împărătese ori regine din Europa. Se scôlă de timpuriu, înainte de amêdi cetesce, călăresce, primesce vizite. După amêdi cercetă scôlile, spîtalele, societățile de binefacere sau, dacă nu pde să facă acesta, atunci își trimite damele sale de onôre, ducând daruri institutelor și societăților. Peste tot, în țera întrégă ea stă în fruntea ori și cărei instituțiuni de binefacere. Cu ocaziunea răsboiului chino-iaponez ea, împreună cu totă curtea sa, a cercetat și a pregătit bandage pentru răniți. Și cu ocaziunea vizitelor ea ducea răniților frumoșe daruri. Poporul iaponez adoră pe împărătesa lor.

O anecdotă despre Rubinstein. „Gazette musicale de Russie“ istorisesc o curioasă anecdotă asupra lui Rubinstein. Marele artist fusese invitat la Viena, în casa princesei de Metternich, și executase câte-va bucăți. La eșirea din acea serată, portarul palatului Metternich strigă vizitii invitaților, după obiceiul vienez, cu vocea lui de bariton. Echipagiul E. S. contele Esterházy. Echipagiul E. S. contele Neipperg etc. Când Rubinstein eși, și se află în sală încunjurat de mai multe frumoșe dame și domni, portarul strigă:

— Birja pianistului. Nobila asistentă privi pe artist, care a făcut mult haz de acéstă vorbă a portarului și căruia la plecare i-a dat un bacșiș de un napoleon. Portarul a rămas cu gura căscată în fața acestei dărnicii din partea unui pianist.

Corespondență particulară a „Telegrafului Român“.

Declarațiune.

Onorată Rodacțiune!

În numerii 53, 61 și 68 ai „Tel. Rom.“ din acest an un individ din Brad, așa ca din senin, se acată de mine și indentificându-mă cu corespondentul din Zarand G. Mar... al „Tribunei“ folosește ocaziunea de a să recita pe sine însuși cu întreg noianul înșinuărilor, denunțarilor și acuselor, ce de 4 ani neîntrerupt le făuresce contra mea și contra altor colegi de ai mei, atât la Ven. Consistoriu și direcțiunea supremă de scôle, cât și la alte foruri civile.

Cine a cetit corespondența din Brad în numărul 130 al diariului „Ellenzék“, în care sum acusat cu mai multe „delicte“ politice, a vădut o asemănare isbitore cu cele comunicate D-Vôstre în nrii amintiți. ba sunt mulți în Zarand, cari le atribue o sorginte comună,

Ne fiind eu corespondentul G. Mar... al „Tribunei“ redacțiunea acestui diar în nr. 127 a și declarat, că nu eu, ci altcineva se ascunde sub acest nume. Ar urma acum, ca individul, semnat A+F., care ca totdeuna se bate cu mori de vînt, să fie caracterizat după merit. Caracterizarea lui însă s'a făcut publice în scris la anul 1892 și de atunci în repetite rënduri. E de prisos mai mult.

Scopul lui, dovedit în atâtea rënduri e ca, prin denunțări și acuse de amestec în politică, să mă siliască a părăsi gimnasiul din Brad, 35 știind, că sum calificat și pentru scôlele medii cu limba de propunere magiară, recurge la societatea magiară și la forurile de stat cu denunțările. Să-i fie de bine! La gimnasiu strêine n'am dorit să ajung; 35, cât pentru zarandeni, invectivele lui numai ridică mepot înaintea acestora, cari în atâtea rënduri au manifestat, că-și cunosc ômenii.

Cu acest individ, Onorată Redacțiune, eu de mult nu mă dimit a sta de vorbă. Societatea română de aici îl știe, și-l aprețiază după merit.

Dacă mă va mai molesta în diarul D-Vôstre declar categorice, că voi fi silit a recurge la curtea cu jurați din Cluș pentru ofensele ce-mi face. Față de atare individ nu e altă cale.

Brad, 30 Iunie 1896.

Cu stimă:
Dr. Ioan Radu,
profesor gimn.

Convocare.

Membrii „Despărțământului VIII Deva“, al Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român, precum și toți aceia, cari pôtă la inimă mărêul scop al Asociațiunei nôstre, prin acéstă se învță la adunarea generală a despărțământului, ce se va ținea în opidul Hunedóra la 1 August st. n. (diua de Sf. Ilie proroc) în sf. biserică gr. orientală, înainte de amêdi la 10 ore.

Ordinea de 3i:

1. Deschiderea ședinței prin directorul despărțământului.
2. Raportul actuarului despre activitatea subcomitetului, dela ultima adunare generală.
3. Raportul cassariului, despre starea casei.
4. Alegerea unei comisii pentru conscrierea membrilor noi și încassarea taxelor restante.
5. Alegerea unei comisii pentru controlarea raportului prezentat de actuar și a socotelilor date de cassar.
6. Cetirea „disersațiunilor înșinuate cu 24 de ore mai nainte la directorul despărțământului.
7. Desbateri asupra propunerilor înșinuate conform regulamentului.
8. Raportul comisiiunilor esmise.
9. Alegerea a doi delegați, pentru adunarea ganerală a Asociațiunei ce se va ține est an la Lugos.
10. Satorirea locului, pentru ținerea adunării generale pe anul viitor.
11. Dispoșițiuni pentru verificarea protocolului.

Deva, la 12 Iulie 1896 st. n.

D. Ardelean, Fr. Hossu Longin,
actuar. director.

Loterie.

Sâmbătă, în 18 Iulie n. 1896.

Budapesta: 28 24 35 18 7

Nr. 122/896

[69] 1-3

CONCURS.

La sc lele medii române gr.-or.  i la sc lele comerciale  i reale române gr.-or. din Bra ov sunt a se ocupa următoarele posturi vacante de profesori.

1. Un post de profesor ordinar la gimnasiu cu calific tiune specială pentru *filologia modernă* (germ na, magiara  i rom na.)

2. Un post de profesor ordinar la gimnasiu cu calific tiune specială pentru *limba latină  i elină*.

La sc lele comerciale  i reale următoarele posturi:

3. Un post de profesor ordinar cu calific tiunea specială pentru *limba română  i germ n *.

4. Un post de profesor suplent cu calific tiunea specială pentru *geografie  i istorie*.

5. Un post de profesor suplent

cu calific tiune specială pentru *mate-matic   i fizică*.

6. Un post de profesor extraordinar pentru *musica vocală*  mpreunat cu conducerea corului vocal bisericesc dela biserica română gr.-or. dela S ntul Nicolae din Bra ov, suburbiul Scheiu.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termenul până la 1 August st. v. 1896.

Concuren ii vor adresa subscrisei Eforii scolare peti iunile lor instruite cu documentele:

a) c  sunt români de religiunea gr.-orientală;

b) că au purtare bună atât în privin a moralităţii, c t  i în rela iunile civile;

c) că sunt de constitu iune fizică firmă  i deplin s n to i.

Concuren ii la posturile de sub 1, 2  i 3 vor documenta:

d) că au terminat cursul universitar de 8 semestre  i au depus cu suc-

ces conform articolului de lege XXX din 1883 examenul fundamental  i special din obiectele lor de specialitate.

Preferi i vor fi cei cu calific tiunea completă. Concuren ii la posturile de sub Nr. 4  i 5 vor documenta:

e) că au terminat cursul universitar de 8 semestre  i au depus cu succes examenul fundamental profesoral în patrie.

Concuren ii la postul de sub Nr. 6 vor documenta:

f) că au absolvat vre-un conservator sau că posed cunosc in e temeinice de *musica vocală*.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru posturile de profesor ordinar în timpul serviciului provisor (prev d t în  . 30 al legii de instruc iune din 1883) salariu anual de 900 fl.,  r  ncep nd dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salariu anual de 1200 fl. cinci cuincuenalii de câte

100 fl.  i relut de cuartir 200 fl.  i drept de pensiuine;

2. Pentru posturile de profesori suplenti salariu anual de 800 fl., fără alte emolumente;

3. Pentru postul de profesor extraordinar în timpul serviciului provisoriu salariu anual de 600 fl.  r  ncep nd dela ocuparea definitivă a acestui post salariu anual 800 fl. cinci cuincuenalii de câte 80 fl.  i relut de cuartir 150 fl.  i drept de pensiuine,  r ca dirig nt al corului vocal bisericesc dela biserica Sf. Nicolae salariu anual de 600 fl.  i 50 fl. pentru note.

Concuren ii la t te aceste posturi vor declara în peti iunile lor, că se vor supune legilor n stre bisericesci  i scolare precum  i normativelor  i regulamentelor ce sunt în vigoare.

Bra ov, 24 Iunie 1896 st. v.

Eforia sc lelor centrale române gr.-orientale.

A V I S.

In librăria tipografiei archidieceane se află de v ndare următoarele cărți:

I. C r i bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu �i nou, nelegată fl. 10, legat. fl. 15	—
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20.—
Octoich mic, neleg. fl. —60 cr. leg.	—75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	—75
Proscomidia altariului	—25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10—
R�nduiala la sfin�irea bisericelor	2.50
Triodion cu Strajnic neleg fl. 20, legat	25.—

II. C r i scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	—24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	—25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	—25
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg.	—20
Aritmetica, de P. Dima	—32
Abedar, de Dogariu � Darius I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	—45
Aritmetica după Lurz	—20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	—35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. edi�ie nouă. nel. cr. 30 leg.	—40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	—30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	—70
Catechism de M. Toma	—30
Catechism bogat	—50
C�rticic� de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	—15
Comput de Ioan Popescu	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2.—
Compendiu de drept canonic edi�ie nouă	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu	—10
Culegere de c�ntec�na�ionale.	—25
Carte de cetire magiară de Cri�an �i Putnoky partea I. = 70 II.	1.—
Carte de c�nt�ri bisericesci pentru copii	—12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a	—20
Constitu�ia patriei de Ioan Popoviciu leg.	—20
Chemia elementară de Vlaicu	—80
Chemia anorganică de Filipescu	—80
Drepturile �i datorin�ele civile	—20
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu	—30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu	—30
Elemente de Istoria nat. �i Fizica de Z. Boiu	—30
Elemente de Fizică de I. Darius	—30
Fizica de F�g�ra�an	—40
Gramatica română de Mihel�an cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	—24
Geografia pentru scól. populare de I. Darius leg.	—35
Geografia pentru scól. populare de Moldovan � F�g�ra�an	—30

Geografia pentru sc�lele medii de Moldovan � F�g�ra�an I	fl. 1.20
Geografia pentru scól. medii de Moldovan � F�g�ra�an II.	—50
Geografia pentru sc�lele medii de F�g�ra�an � B�rsan II.	1.—
Gramatica română de I. Darius	—25
Gramatica limbei magiare de Cri�an � Putnoky	1.—
Istoria biblică pentru scól. populare	—30
Istoria biblică pentru sc�lele medii	—55
Istoria bis. rom. de �aguna I. II.	3.—
Isagogia de Dr. Ilarion Pu�cariu	1.50
Istoria bisericesc� ptru scól. pop.	—35
Istoria bisericesc� pentru sc�lele medii I. II.	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop.	—25
Istoria Ungariei de S. Moldovan.	—26
Istoria Ungariei pentru sc�lele secundare de V. Goldi�	—80
Istoria universală pentru sc�lele secundare de V. Goldi�	1—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I = 50 II. =	—60
Istoria literaturii române de Lazariciu	1.—
Legendar român de V. Petri	—50
Legendar magiar român de N. Putnoky	—30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pu�cariu, ed. nouă	—40
Mărturisirea ortodoxă	1.20
Pastorală veche	1.—
Pastorală nouă	1.50
Pom�ritul de D. Com�a	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pu�cariu	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu	2.—
Teologia dogmatică	1.—
Teologia morală	1.50
Toldy, Nara�iune poetică de Cri�an � Putnoky	—70

III. C r i literare.

Biografia fericitului �aguna de N. Popea	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale.	1.—
Enchiridion sau carte manul� de can�ne	4.—
Inv���torul �i poporul de Marienescu.	—50
Polemia contra Heliad	—50
Calendarul pe anul 1896	—30
Serisori apologetice	—50
Sunete �i resunete de Z. Boiu	—50
Serierea sf. Ioan gură de aur.	—50
Vocabular român germ�n	—70
Anghira cre�tin� (cuv�nt�ri) funebreale de T. V. Gheaja	1.50
Anecdote �i glume de T. V. Gheaja	—65
Antologie română de Manliu	1.75
Cel mai mare bine din lume de F�g�ra�an	—20
Cine ce face lui �i face, comedie întrun act pentru tinerimea scolar�	—10
Codicele de Mateiu Voilean	—80
Colinde de A. Marienescu	1.10
Compas românesc de P. Petrescu	—50
Cuv�nt�ri funebreale de Z. Boiu	1.50
Cre�tom�ia română de I. Manliu	1.75
Date istorice de I. C. Pu�cariu	2.—
Desc�ntec�e populare de Marian	2.—
Documente pentru limbă �i istoriă de Dr. Il. Pu�cariu	2.50

Doine �i strigături de St. Muntean	fl. —.12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bari�	—80
�n memoria lui G. Bari� peosii de G. Joandrea	—20
Intrebări de educa�iune �i instruc�iune studii pedagogice de Dr. P. Span	1.—
La Alma povesti de Constan�a de Dunca Schiau	—50
Leexiconul comunelor bisericesci din archidiece�a de Dr. Remus Ro�ca	1.—
Noul atac asupra sc�lelor n�stre. Manual de drept cambial de I. Socaciu	—25
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. F�g�ra�an	—20
Primatul papal �i infalibilitatea papei de I. Broju	—25
Poesii de Andreiu Murășan	1.50
Poetica română de I. Manliu	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	1.25
Povestiri alese �i întocmite de P. Petrescu	—75
Retorica �i stilistica de I. Manliu	2.—
S�a dus în t�r� novelă originală de Il. Chendi	—15
Studiu din economia națională de P. Petrescu	—40
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	—45
Stup�ritul de C. Dimian	—80
Vechia metropolie de N. Popea	1.50
Protocol�le sinodale dela 1864—1893 t�te laolaltă	19—
Protocol�le congresuale dela 1868—1891 t�te laolaltă	7.60
Statut organic	—25
Regulament pentru parochii	—10
Regulament pentru organizarea, provisorie a �nv��m�ntului	—10
Regulament pentru procedura matrimonială	—20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian.	—10
Regulament pentru afaceri interne congresuale.	—20

IV. Tipărituri.

Budget c�la	—03
Catalog de clasă c�la	—02
Catalog de clasă bro�. din 10 c�le	—30
Catalog de clasă bro�. din 15 c�le	—45
Catalog de clasă bro�. din 20 c�le	—55
Carte de eviden� c�la	—03
Carte de eviden� leg. din 30 c�le	1.80
Carte de eviden� leg. din 40 c�le	2.10
Chronica scolar� leg.	1.50
Consemnarea pruncilor obliga�i a cerceta scóla c�la	—02
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	—05
Consp�ct despre comunele matre �i filie c�la	—03
Consp�ct despre vizitarea sc�lelor c�la	—03
Consp�cte de catechis�ia c�la	—03
Consp�cte scolare �nv. (date statistice c�la)	—06
Consp�cte prot. I. II. III c�la	—06
Consp�cte de absen�ii s�pt�m�nale �i lunare c�la	—02

Contul capitalelor active c�la	fl. —.03
Estrase din protocolul botez�ilor, cunun�ilor �i mor�ilor esempl.	—01
Matricula scolar� c�la cr. 2 legată din 50 c�le	1.50
Inventare pentru averea bisericelor	—10
Jurnal de casă c�la	—03
Jurnal de casă leg. 25 coli	165
Jurnal de casă leg. 30 coli	1.80
Obligațiuni ptru biserici esempl.	—01
Protocolul bunei �nvoini c�la	—06
Protocolul bunei �nvoini leg. din 50 c�le	4.—
Protocolul parochial c�la	—06
Protocolul parochial leg. din 50 c�le	4.50
Protocolul botez�ilor c�la	—06
Protocolul botez�ilor I. din 50 c.	4.50
Protocolul cunun�ilor c�la	—06
Protocolul cunun�ilor I. din 50 c.	4.50
Protocolul mor�ilor c�la	—06
Protocolul mor�ilor leg. din 50 c.	4.50
Protocol de esibite c�la	—03
Protocol de esibite I. din 30 c�le	1.80
Protocol de esibite I. din 50 c�le	2.50
Prot. de clasific�iune c�la	—02
Prot. de clasific�iune I. din 50 c.	1.50
Specifica�ii pentru noa cunun�i c�la	—05
Testimonii scolare esempl.	—02
Testimonii de religie	—02

V. Ic ne.

Ic�na �nmorm�nt�rii domnului pe p�nz�	fl. 2.50
Ic�na �nmorm�nt�rii domnului pe h�rtie	—50
Ic�na celor trei Ierarhi pe h�rtie	—30
Ic�na Evangeli�tilor pe h�rtie	—50
Portret �aguna	1.—
Portret Gozdu	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris � 1 cr. 100	—70
Libele de comput � 1 cr. 100	—70
Libele de dictando � 1 cr. 100	—70
C�ete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	—15
Glasuri (tocuri de pene) �i de ceruse rotunde �i cuadrate � 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. �i	—45
Tocuri (căde) de pene condeii dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	
H�rtie fină de scris de cancelarie �i concept � 6, 7, 8, �i 10 fl. miia de c�le.	
Ceruse � 1, 2, 3, 4, 5, 6 �i 7 bucata �i suta � 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 �i 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constatătoare din 144 buc��i.	
T�bl�te de p�tr� bucata 7, 10, 12 �i 15 cu bucata	
Tot felul de h�rtie de epistole cu pre�uri fără moderate.	
Not�e dela 4 cr. p�n� la 1 fl. bucata.	
Tr�is�i de sc�l� pentru copii, chipuri pentru copii, C�rc�e, V�psele �i pensele, H�rtie sugativă.	
Calemar�, Liniale, h�rtie pentru stelagiu, Albume, Blocuri, �inte de des�m; totfelul de negr�l�, t�te acestea cu pre�uri fără moderate.	